

DETRÁS DUN CANTO

Por: Lidia Pérez Otero

Dentro das rutas Xacobeas hai que destacar a ruta do Mar de Arousa. En primeiro lugar por ser aquela pola que chegou o Apóstolo traído polos seus seguidores. Pero tamén é de destacar a inmensa riqueza que nela hai, tanto artística como de lendas e historias. Aquí temos unha delas, se non a máis fermosa de todas as que se poden atopar, si polo menos unha das máis entrañables e que se sitúa ó mesmo tempo nun entorno de arte románica, como é o mosteiro da Armenteira, en pleno corazón do Salnés. É a historia do Santo Ero da Armentaria, hoxe coñecida como Armenteira, santo que fundou o mosteiro que leva o seu nome alá polo século XI.

Unha tarde de verán de fai uns anos e por motivos que non veñen ó caso, encamiñei os meus pasos cara ó mosteiro da Armenteira na procura dun silencio.

Na época da que estou a falar a zona en xeral, e o mosteiro en particular, aínda eran descoñecidos para o turismo. Incluso diría que tamén para as xentes dos arredores, que só acudían unha vez ó ano para cumprir “as promesas” ofrecidas á “Nosa Señora das Cabezas”, patroa de Armenteira, e da que se celebra a súa festa o luns de Pascua. Fóra desa data o lugar vivía en soidade, alterada somentes polas voces das xentes do lugar traballando as leiras do arredor e por estudiosos da arte que, de cando en vez se achegaban ata alí para contemplar o pórtico románico da igrexa.

Ó chegar ó mosteiro os meus ollos deron por primeira vez no tímpano da portada que dá entrada ó recinto

e sorprendeume ver esculpido no mesmo a figura dun home mirando un paxariño pousado na póla dunha árbore.

Mentres pensaba no que podería representar aquela imaxe vin a c h e g a r s e paseniñamente a unha velliña que compasaba o seu andar co tac, tac do caxato que lle servía de apoio. Miroume con certa curiosidade e, sen que tivese tempo de lle preguntar, díxome:

- É Santo Ero, o patrón

Cando viu que eu seguía sen entender, ela sentouse no banco de pedra que hai alí mesmo, puxo os pés ó sol da tardiña, e comezou a contarme a historia que aquí lles quero relatar.

Díxome que Santo Ero fora un nobre do lugar que, por motivos que ela descoñecía, déraselle por facerse frade e fundar o mosteiro que hai alí mesmo.

Santo Ero (Entrada do Mosteiro da Armenteira)

Nel vivía moi contento como abade, xunto con outros frades. O lugar era moi fermoso en el Ero era case feliz. Díxome case porque, como ela ben me explicou, ó parecer Ero andaba a voltas coa teima de saber como sería a vida na eternidade, é dicir “ na gloria, no ceo”, e esa teima non o abandonaba.

Un día, paseando polos frondosos bosques dos arredores do mosteiro, sentiu cantar un paxariño. Aquele era o cantar máis fermoso que Ero oíra na súa vida. Sentouse a escoitalo e alí estivo un tempo que a el lle pareceu moi curto. El quixera seguir alí horas e horas polo a gusto que se atopaba . . . pero pensou que no mosteiro íano botar en falta, así que, con grande pesar ergueuse para voltar á casa. Ó chegar, ledo como viña, comezou a dar voces polos demais frades para contarlles a nova pero, ó ver diante ós frades que acudiron ó seu chamado, decatouse de que non coñecía a ninguén. Preguntou polos seus compañeiros e díxéronlle que aqueles polos que el preguntaba xa morreran había algo así coma uns douscentos anos.

Nese intre Ero soubo que aquilo que el vivira no bosque, aquel tempo que lle parecera tan curto escoitando a aquel paxariño, equivalía a douscentos anos na eternidade.

Agora xa sabía o que era a “gloria” que tanto buscara.

A partir de aí a velliña calou, e vin como intentaba rebuscar na memoria o final da historia, final que non atopou. Miroume entón, pesarosa, e deixouse adurmiñar polo sol da tardiña, murmurando entre soños . . . ¡ esta memoria miña ! . . . esta memoria . . .

Lembro ese día sempre que visito o mosteiro e paso por debaixo da portada onde está o Santo Ero. Recoñezo que tiven curiosidade polo remate da historia e así acadei por sabelo e que di así:

Ero da Armenteira, que así se chamaba, dérase a coñecer ós frades que atopou na volta ó mosteiro e que estes, asombrados, exclamaron:

*Nunca tan gran maravilla
como Deus por este fez
polo rogo de sa Madre
Virgen santa de gran prez*

E así, aínda que os frades lle pediron que seguise sendo o abade do seu mosteiro, el non quixo, tal vez porque amase máis seguir na procura do canto dun paxaro.

Din tamén que a partires de aí morreu pronto e nunca se soubo, e aínda hoxe non se sabe, onde está soterrado.

Dende entón dise dos habitantes de Armenteira que son uns “encantadiños” e , a dicir verdade, ¿ quen non desexou algunha vez correr detrás do canto dun paxariño ?

Mosteiro da Armenteira